

Het Groene Hart

LEDENBLAD CDA HET HOGELAND

Dorpshuizen in Het Hogeland

Onderzoek van de Rekenkamercommissie over de verschillende dorpshuizen in onze gemeente.

Uit de Archieven

Jan van de Wal en Marienus Beukema hebben het CDA archief ondergebracht in Bedum.

Nieuwe burgerinitiatieven op het 'Nieuwe Wonen'.

Mooie bijdrage geschreven door Jasper Spijk over twee werkbezoeken die de fractie dit jaar heeft afgelegd.

BUS TOTAAL.NL

Het adres in
Winsum voor

- Haardhout
- Houtpellets
- Boomschors
- Houtsnippers

HET AANLEG 21 - 9951SJ WINSUM - 0595 252 140

**Hoveniersbedrijf
KRUIZENGA**

Wierdaweg 4
9951 TM Winsum
Tel. 06-22929738

**Voor al uw
tuinwerkzaamheden**

- *aanleg*
- *onderhoud*
- *beplantingen*
- *sierbestrating*
- *onderhoud grafmonumenten*

Inhoud

04

Voorwoord

Bijdrage van onze voorzitter
Harrie Sienot

06

Van de fractievoorzitter

Namens de fractie; Kor Berghuis

14

Nieuwe burgerinitiatieven op het 'Nieuwe Wonen'.

Bijdrage van Jasper Spijk

21

Vanuit de Tweede Kamer

Bijdrage van Anne Kuik

- 8 Lid worden!
- 9 Dijkversterking Lauwersmeerdijk
- 11 Agenda
- 12 Vanuit Provinciale Staten
- 18 Nieuwe lijsttrekker
- 22 Puzzel het jaar uit
- 24 Dorpshuizenonderzoek
- 26 Uit de archieven
- 28 Verkiezingen in Eemsdelta
- 29 Fractieleden
- 30 Bestuur
- 31 Colofon

Binnenkort in de digitale nieuwsbrief

- Bijdrage van de wethouder Kristel Rutgers
- Nieuw vergadermodel van de raad
- en nog meer actueel politiek nieuws.

Wilt u ook de nieuwsbrief ontvangen?
Mail naar info@cdahethogeland.nl

Voorwoord van de VOORZITTER

Dit “bijzondere” jaar 2020 spoedt zich naar het einde. Nog enkele dagen en dit jaar is verleden tijd en het nieuwe jaar ligt verwachtingsvol voor ons. Waarom 2020 een bijzonder jaar was hoef ik niet uit te leggen, het Covid-19 virus bepaalde ons hele leven. Geen nieuwsbulletin zonder corona, geen dag zonder alarmerende cijfers, vergaderingen werden geannuleerd of we gingen digitaal, lockdown, beperkende regels, enzovoorts.

Vooraf het niet bij elkaar kunnen komen was ingrijpend in ons dagelijks leven. Weinig bezoek van kinderen en kleinkinderen, niet gezellig bij vrienden op bezoek en ook geen gesprekjes na het kerkbezoek of de vergadering. Vooral ouderen kregen te maken met eenzaamheid, maar ook de jeugd miste het contact op school.

Ook economisch heeft de pandemie grote gevolgen. Musea moesten dicht, de horeca ligt stil, reizen deden we niet meer, zeker niet naar het buitenland. Alleen door vergaande ondersteuning van onze regering is voorkomen dat bedrijven omvielen. Misschien is wel blijvend de verandering van de “werkplek”. Thuiswerken is een begrip geworden.

Mede door de technologische ontwikkelingen is het “vanuit huis werken” bij veel beroepsgroepen inmiddels standaard. Ook dan geldt dat de “contacten in de koffiehoeek” worden gemist.

Eén beroepsgroep kreeg dit jaar heel veel aandacht. En terecht, de “zorg” had het zwaar, veel uitval door ziekte, extreme werkdruk door de grote aantallen patiënten en mentaal haast niet vol te houden. Toch deden ze het: zorg verlenen in de meest uitgebreide zin. Terecht kregen ze applaus, werden ze in het zonnetje gezet en verdienen ze onze dank.

Het jaar 2020 is straks voorbij, "Corona" nog niet. We houden ons ook na de jaarwisseling aan de "1,5 meter afstand", de mondkapjes en niet alles doen wat we zo graag willen. Er zijn vaccins op komst en de deskundigen verwachten dat we daarmee de pandemie kunnen stoppen. De corona-regels en het corona-vaccin gaan zorgen dat we "samen corona onder controle krijgen". Hoopvol kijken we naar 2021.

Kerst 2020 zal ook anders zijn dan we gewend waren. Samen zingen in inspirerende kerkdiensten gaat niet, de familiebijeenkomsten zijn kleiner en het kerstdiner zal in veel gevallen uitgesteld worden. Anders kerst vieren, maar we vieren het wel. Het feest van de geboorte van Jezus, het stralend licht bij de herders en het horen van "Ere zij God in den hoge" kan ons ook nu inspireren. Nu op afstand, bij voorbeeld met een kaartje, een tv-programma of een telefoontje.

De jaarwisseling zonder vuurwerk, maar een toast op het nieuwe jaar in kleine kring is mogelijk!

Wat brengt ons 2021? Alle aandacht gaat natuurlijk uit naar het covid-19-vaccin. Zal het aanslaan, zullen we een beetje terug kunnen naar het "normaal"? Veel aandacht zal ook uitgaan naar de Tweede Kamerverkiezingen in maart. CDA doet mee met een mooi verkiezingsprogramma en een prima kandidatenlijst. Anne Kuik staat hoog op die lijst en zal naar verwachting haar werk in de Kamer kunnen voortzetten.

In de peilingen blijven we iets achter ten opzichte van de vorige verkiezingen. De zware last die minister Hugo de Jonge draagt met de pandemiebestrijding is daar wellicht debet aan.

Niet iedereen is het eens met de vele, maar volgens mij noodzakelijke maatregelen. Maar met de inzet van alle kandidaten en het campagne-team moet het mogelijk zijn het thema "Zorg voor elkaar" helder over te brengen.

Ook als lokale afdeling willen we daaraan bijdragen. Ik verwacht dan ook een prima resultaat, zodat ook in de nieuwe Kamer het CDA-geluid helder doorklinkt en ingezet wordt. Waar we ook al voorzichtig aan beginnen zijn de Gemeenteraadsverkiezingen van 2022. Het is nog ver weg, maar nadenken over het programma en de kandidaten begint al in het eerste halfjaar.

Met tevredenheid kijken we naar de prestaties van onze wethouder en de raadsfractie, dank daarvoor. En dat willen we continueren met een aansprekend programma en uitstekende kandidaten. Uiteraard willen we u allen daarbij betrekken: wat moeten de onderwerpen in het programma zijn, wie moeten de kar trekken. Graag willen we onze leden in de gelegenheid stellen mee te denken, te zijner tijd meer daarover.

We sluiten het jaar 2020 af en gaan op weg in 2021. Ook ongetwijfeld een bijzonder jaar, maar hopelijk "anders bijzonder" als 2020.

Ik wens u allen gezegende kerstdagen en een voorspoedig, gezond 2021.

Harrie Sienot
Voorzitter CDA Het Hogeland

van de FRACTIEVOORZITTER

Over enkele dagen vieren we Kerst. Een tijd van gezelligheid, samenzijn en sfeervolle lichtjes in de donkere dagen van december, maar voor ons als christenen het feest van het Licht.

Kerst 2020 zal in veel opzichten een andere zijn. De diepe betekenis van Kerst blijft, de geboorte van Jezus Christus, de Vrededorst. Door Covid-19 zal de gezelligheid en het samenzijn een ander karakter hebben. Het samen vieren van kerstnachtdiensten, kerstconcerten, kerstvieringen zullen we dit jaar op een andere manier moeten invullen.

Gelukkig kan er digitaal veel, maar je mist het samenzijn, de warmte en de verbondenheid.

In politiek opzicht zijn we als gemeente het afgelopen jaar geconfronteerd met behoorlijke financiële hoofdbrekens. Er zijn forse bezuinigingen doorgevoerd en dat doet zeer.

Voorzieningen die onder druk komen te staan, terwijl we aan andere kant veel middelen van het Nationale Programma Groningen hebben te verdelen. Alleen die middelen moeten een toegevoegde waarde op plannen en projecten hebben en kunnen dus niet ingezet worden voor onze reguliere begroting. Een ander zorgpunt zijn de oplopende kosten in het sociaal domein en met name in de jeugdzorg.

Om de begroting rond te krijgen en een beetje vet op de ribben te houden moesten we als fractie, met frisse tegenzin, meegaan om de OZB te verhogen.

Voor de fractie is de verhoging van de lasten de laatste knop waaraan gedraaid mag worden en zal altijd eerst gekeken moeten worden naar de uitgaven van de gemeente, maar we zijn ons er van bewust dat daar ook grenzen aan zijn.

De aardbevingenproblematiek vraagt met name van het college en de organisatie veel aandacht. De versterkingsopgave is een immense opgave en vraagt voor betrokkenen een zorgvuldige procedure. Het is van belang dat we als gemeente naast de mensen staan en dat gemaakte afspraken worden nagekomen en uitgevoerd.

"Wij vinden het belangrijk om te horen wat er leeft in de samenleving."

Als fractie willen we graag door middel van o.a. werkbezoeken dichtbij de bedrijven, de verenigingen en de inwoners staan. Wij vinden het belangrijk om te horen wat er leeft in de samenleving.

Door het Coronavirus moesten we helaas het afgelopen jaar de werkbezoeken meer in kleine groepjes doen met de nodige beperkingen. Hopelijk kunnen we in 2021 het weer wat meer bezoekjes afleggen.

Het komend jaar zullen we ons als bestuur en fractie voorbereiden op de gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Graag willen we als fractie dat samen met u als leden doen. Graag horen we wat u belangrijk vindt binnen de gemeentepolitiek van de gemeente Het Hogeland.

Uiteraard zullen we ook de landelijke verkiezingen in maart 2020 mee ondersteunen.

Op dit moment zijn we het Coronavirus nog lang niet de baas en is de situatie nog steeds zeer zorgelijk. Helaas is het nog steeds nodig om maatregelen te moeten nemen die voor velen vergaande gevolgen hebben. Hopelijk is er snel in voldoende mate een vaccin beschikbaar, zodat er weer een perspectief is voor ons allen. Laten we met z'n allen er aan werken om het virus de baas te worden en met name de 1,5 meter afstandsregel zoveel mogelijk in acht te nemen.

Als fractie wensen wij u en allen die u dierbaar zijn gezegende Kerstdagen en veul haail en zegen in 't nije joar!

Namens de fractie,
Kor Berghuis, fractievoorzitter.

Volg ons en blijf op de hoogte!

*Wil je altijd op de hoogte zijn van het laatste nieuws vanuit CDA Het Hogeland? En wil je meepraten over alle ontwikkelingen? Volg ons dan via je favoriete **social media** kanaal.*

*Kijk op onze website **www.cdahethogeland.nl** voor het actuele nieuws en lees onze inbreng tijdens de raadsvergaderingen.*

*Ook sturen wij met regelmaat een digitale nieuwsbrief met actuele informatie. Bent u geïnteresseerd in de gemeentepolitiek? Meld u aan voor de nieuwsbrief via ons mailadres **info@cdahethogeland.nl***

Stap in en beslis mee!

Met meer dan 43.000 andere leden beslist u over de koers van het CDA. Als lid heeft u lokaal, provinciaal en landelijk een directe stem in de samenstelling van de kandidatenlijsten, de lijsttrekkersverkiezingen en bij het vaststellen van de verkiezingsprogramma's.

Blijf op de hoogte van de lokale politiek en ontvang elke maand de digitale nieuwsbrief van CDA Het Hogeland.

Maak kennis met het CDA en betaal het eerste jaar slechts 19,95 !!

SOORTEN LIDMAATSCHAP

Het lidmaatschap van het CDA kost € 20,- per kwartaal. Leden die dat kunnen en willen, vragen wij om meer bij te dragen.

Nieuwe leden bieden wij graag een contributiekorting aan. Zij kunnen het eerste jaar kennismaken met het CDA voor een gereduceerd tarief van slechts € 19,95 per jaar.

COMBI-LIDMAATSCHAP

Jongeren t/m 31 jaar kunnen het eerste jaar voor slechts € 5,- combi-lid worden van het CDA/CDJA. Daarna gelden de volgende tarieven:

t/m 27 jaar: € 22,20 per jaar

28 jaar: € 41,- per jaar

vanaf 29 jaar: € 82,- per jaar

MEERPERSOONSLIDMAATSCHAP

Leden die op hetzelfde adres wonen, kunnen kiezen voor het meerpersoonslidmaatschap.

Op het adres moet ten minste één persoon (standaard) lid zijn. Alle andere leden kunnen dan meerpersoonslid worden voor slechts € 29,- per jaar. Een korting van meer dan 50% dus! Per adres ontvangt men één ledenblad.

VOORDELEN VAN HET LIDMAATSCHAP

Lokaal, provinciaal en landelijk een directe stem in de samenstelling van de kandidatenlijsten, de lijsttrekkersverkiezingen en bij het vaststellen van de verkiezingsprogramma's

- Toegang tot een groot netwerk
- Meepraten op lokale, provinciale en landelijke themabijeenkomsten
- Wekelijkse nieuwsbrief
- Gratis entree landelijk congres
- Bezoek aan de Tweede Kamer
- Goede carrièremogelijkheden
- Uitstekende opleidingen
- Gratis ledentijdschrift
- Toegang tot de digitale CDA-bibliotheek

www.cda.nl/partij/doe-mee/word-lid

Dijkversterking Lauwersmeerdijk-Vierhuizergat

NIEUWS VANUIT WATERSCHAP NOORDERZIJLVEST

De negen kilometer lange Lauwersmeerdijk beschermt al meer dan 50 jaar het Lauwersmeergebied en het Groningse en Friese achterland tegen overstromingen. De hoogte van de dijk en de bekleding aan de waterzijde voldoen niet meer aan de normen voor waterveiligheid. Daarom gaat het waterschap dit stuk zeedijk verbeteren. De start van de werkzaamheden aan de zeedijk staat gepland voor 2023. In de komende jaren worden plannen uitgewerkt voor een sterke dijk, met extra's voor natuur, recreatie, economie en verkeers-veiligheid.

Bij de landelijke toets is de buitenbekleding grotendeels afgekeurd. Het asfalt en de koperslakblokken voldoen niet meer aan de eisen en normen van vandaag. Ook is de zeedijk op beperkte delen niet hoog genoeg en is de grasbekleding afgekeurd.

WAT IS DE OPDRACHT?

Zorgen voor een veilige dijk die uiterlijk 2025 voldoet aan de nieuwe veiligheidsnormen. De versterking van de dijk moet veilig en doeltreffend worden uitgevoerd, waarbij er ook op de kosten gelet moet worden.

Het werk aan de zeedijk is een bijzonder project omdat er met veel facetten rekening moet worden gehouden. Zo grenst de zeedijk aan een militair oefenterrein, is de zeedijk deels een provinciale weg (N361) waar dagelijks veel verkeer rijdt en grenst het aan een Natura 2000 gebied.

WAT IS ER AL GEDAAN?

Bij de laatste toetsing van de zeedijk is deze dijk afgekeurd. Over de gehele lengte zal de bekleding (asfalt) aan de zeezijde vervangen moeten worden. Het waterschap heeft de toets van de dijk nog een keer overgedaan, omdat de landelijke veiligheidsnormen per 1 januari 2017 zijn gewijzigd.

Naast deze hertoets heeft het waterschap diverse onderzoeken laten uitvoeren, zoals grondonderzoek, onderzoeken naar water, natuurwaarden, kabels en leidingen, cultuur, archeologie en niet gesprongen explosieven. Ook ging het waterschap in gesprek met maatschappelijke organisaties, gemeente Het Hogeland, de provincie Groningen en Rijkswaterstaat om te kijken of gebiedsontwikkelingen meegenomen kunnen worden.

"Bekijk tegelijkertijd welke kansen en mogelijkheden het versterken van de dijk met zich meebrengt voor de regio."

Bij aangrenzende bedrijven en de eigen beheerorganisatie is geïnventariseerd welke eisen en wensen meegenomen moeten worden bij de verdere uitwerking van de plannen. Ook zijn er in samenspraak met de gemeente, de provincie, Rijkswaterstaat en diverse maatschappelijke organisaties koppelkansen onderzocht.

DE PARTIJEN ZIEN DE VOLGENDE KOPPELKANSSEN:

- Het realiseren van een 2e ontsluiting van de haven van Lauwersoog over de zeedijk
- Het realiseren van een meer natuurlijke overgang tussen het Wad en de dijk en onderwaternatuur, zodat de natuur zich beter kan ontwikkelen
- Het realiseren van de zoet-zout overgangsg gebied in de Marnewaard en mogelijkheden voor extra visintrek naar het achterland
- Het uitbreiden van de kwelder langs de dijk bij Westpolder

WIE BETAALT HET PROJECT?

De totale investering van het project is begroot op ruim 100 miljoen euro. De dijkversterking wordt gefinancierd door het Hoogwaterbeschermingsprogramma en het waterschap Noorderzijlvest. Voor de koppelprojecten is financiering beschikbaar gesteld vanuit het Waddenfonds, De Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW), provincie Groningen en gemeente Het Hogeland.

PLANNING

2020 - 2022: Planuitwerking

2023 - 2025: Realisatie

U kunt de plannen inzien op de website van Waterschap Noorderzijlvest:

[https://www.noorderzijlvest.nl/ons-werk/projecten/projecten-\(lopend\)/dijkversterking-lauw/](https://www.noorderzijlvest.nl/ons-werk/projecten/projecten-(lopend)/dijkversterking-lauw/)

Sinds maart 2019 is Wilte Everts, woonachtig in Winsum, lid van het algemeen bestuur van het waterschap Noorderzijlvest namens het CDA.

BRON: [HTTPS://WWW.NOORDERZIJLVEST.NL/ONS-WERK/PROJECTEN](https://www.noorderzijlvest.nl/ons-werk/projecten)

Agenda

9 jan
2021

Partijcongres CDA

Locatie: digitaal

16 febr
2021

Fractievergadering

Locatie: Winsum
Aanvang: 19:30

12 jan
2021

Fractievergadering

Locatie: Gemeentehuis Leens
Aanvang: 19:30

3 maart
2021

Raadsoverleg

Locatie: Gemeentehuis Uithuizen
aanvang: 19.00 uur

20 jan
2021

Raadsvergadering

Locatie: Gemeentehuis Uithuizen
aanvang: 19.00 uur

9 maart
2021

Fractievergadering

Locatie: Winsum
Aanvang: 19:30

2 febr
2021

Fractievergadering

Locatie: Gemeentehuis Leens
aanvang: 19.30 uur

17 maart
2021

Raadsvergadering

Locatie: Gemeentehuis Uithuizen
aanvang: 19.00 uur

10 febr
2021

Raadsvergadering

Locatie: Gemeentehuis Uithuizen
Aanvang: 19:00

23 maart
2021

Fractievergadering

Locatie: Uithuizen
Aanvang: 19:30

ETEN - DRINKEN - SLAPEN - WATER

**ONTDEK ONS
AAN HET WATER**

Even weg uit de drukte, genieten van de zon, het water. Een drankje op ons terras, kanovaren, slapen in onze bedsteden, of een nacht op de camping. Kom ons ontdekken!

www.marenland.nl | Winsumerdiep 6 - Winsum

A portrait of Robert de Wit, a man with short dark hair, wearing a dark suit, white shirt, and a red tie. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a solid light blue color.

uit PROVINCIALE STATEN

ROBERT DE WIT

OP WOENSDAG 11 NOVEMBER BEHANDELDEN DE PROVINCIALE STATEN DE BEGROTING VOOR 2021 TIJDENS DE ALGEMENE BESCHOUWINGEN.

...Aan de vooravond van een nieuw jaar spreken we vandaag traditiegetrouw over een nieuwe begroting. Dit jaar gaat het om een beleidsarme begroting die een vorm van houvast biedt, maar niet kan wegnemen dat het komende jaar vol zit met onzekerheden op tal van dossiers. Er hangen donkere wolken boven de provincie. Niet alleen door het herfstachtige weer, maar ook door de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor onze inwoners.

Als CDA Statenfractie maken wij ons zorgen. Zorgen over de banen en dus de inkomens van onze inwoners. Zorgen over studenten, waarvoor fysieke lessen al acht maanden een incidentele uitzondering op de digitale regel zijn geworden. Zorgen over ondernemers en werkgevers die hun levenswerk aan een steeds dunner koord zien hangen. Zorgen over inwoners in het aardbevingsgebied die verplicht in hun beschadigde huizen zitten. En zorgen over de overbelasting van medewerkers in de zorg, in een toch al kwetsbare zorginfrastructuur. We snakken met zijn allen naar het einde van de nachtmerrie die corona heet.

Het is onze absolute overtuiging dat delen van onze provincie piepen en kraken. Dat de aanhoudende

druk op gemeentefinanciën, de leefbaarheid, de sociale voorzieningen en de krimp in onze provincie een giftige cocktail vormen. Dat de tijd begint te dringen. Dat voorzieningen meer en meer verdwijnen, dat gemeenten in een te hoog tempo worden gedwongen tot nieuwe bezuinigingen en volgende lastenverzwaringen. Dat de leefbaarheid onder druk staat en dat dit alles bij elkaar verdere krimp in de hand werkt. Het belangrijkste bestrijdingsmiddel tegen verdere krimp is het aantrekken en binden van jonge gezinnen. Juist nu, nu het even geleden al vijf voor twaalf is geweest, naderen we het punt of no return. Breken of doorbreken.

Uit onderzoeken van Nieuwsuur, Funda en de Nederlandse Vereniging van Makelaars komt naar voren dat steeds meer inwoners van stedelijk gebied overwegen om het stedelijke in te ruilen voor de groene, ruimtelijke en rustigere omgeving van buiten stedelijke gebieden. Hoewel ingegeven door een destructieve oorzaak is het een hoopvolle ontwikkeling. Het creëert nu de kans om de cocktail van krimp en verdere krimp te ontgiften. We moeten dit moment aangrijpen, want het is nog maar de vraag of een volgend momentum volgt en of het buiten stedelijke gebied dan nog bestendig genoeg is.

Dan bereikbaarheid. Een verbeterd vestigingsklimaat in het buiten stedelijke gebied is onbereikbaar

zonder goede bereikbaarheid. Hoe je het ook went of keert, zonder goede verbindingen over de weg en het spoor zullen veel bedrijven en daardoor inwoners afzien van wonen en/of werken in buiten stedelijk gebied. Wij willen het college daarom op het hart drukken om alles, maar dan ook echt alles in het werk te stellen om projecten zoals de N33 en spoorlijn Stadskanaal-Veendam te realiseren.

Tenslotte, We moeten keuzes maken voor de toekomst. Op sommige onderdelen begint de tijd te dringen. Op onderdelen is het nu of nooit. We redden het alleen door samen te werken, met ruimte voor verschillen. Laten we de deur niet dichtslaan en ons ingraven in ons eigen gelijk. Zet de deur open en ga het gesprek met elkaar aan over oplossingen voor de vraagstukken die voorliggen. Die taak is te belangrijk om aan een kleine groep partijen over te laten. De deur van het CDA staat in ieder geval open.

GRONINGER AANPAK STIKSTOF

Op woensdag 18 november behandelden de Provinciale Staten de Groninger Aanpak Stikstof. Tijdens dit debat diende Statenlid Jesper Bergsma daarom een motie in om de provincie stikstofruimte op te laten kopen en die met voorrang toe te delen aan bedrijven die door het vervallen van de PAS wetgeving zonder geldige NB-vergunning zitten. Op deze manier kan perspectief op een oplossing worden geboden.

ZORGELIJKE STAAT GEMEENTELIJKE FINANCIËN

Onlangs diende de gemeente Stadskanaal een niet sluitende begroting in bij de provincie. Fractielid Jacob Boonstra maakte vervolgens een analyse van de financiële staat van alle Groninger gemeenten op basis van de financiële kengetallen die daarvoor zijn bepaald. De verontrustende uitkomst van deze analyse maakt dat wij hier een debat over hebben aangevraagd met het college van Gedeputeerde Staten. Dit debat vond plaats op 2 december.

JESPER BERGSMASMA

TEKORTEN GRONINGER VOEDSELBANKEN

Eind oktober werd bekend dat de toestroom van producten naar Groninger voedselbanken fors is afgenomen terwijl het aantal Groninger gezinnen dat afhankelijkheid is van voedselbanken groeit. Statenlid Ria Horenga stelde schriftelijke vragen aan het college van Gedeputeerde Staten om te verkennen in hoeverre de provincie onze voedselbanken hierin kan ondersteunen en of kleine ondernemers en voedselbanken bij elkaar worden gebracht om de problematiek van verminderde afzet en verminderde toevoer met elkaar te verbinden.

TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN

Op woensdag 17 maart 2021 vinden de Tweede Kamerverkiezingen plaats. Hoewel het met een aantal maanden te gaan nog ver weg lijkt zijn de voorbereidingen al in volle gang. In deze tijd is het nog onzeker hoe de campagne er precies uit gaat zien, maar toch zullen vrijwilligers zoals altijd het verschil maken. Met Anne Kuik op plaats vier en Lea van der Tuin op plaats tweeëndertig hebben we als Groningen twee geweldige kandidates hoog aan de lijst prijken.

Wilt u meehelpen aan de provinciale campagne voor Anne en Lea? Stuur dan alvast een mailtje. Al uw andere vragen kunt ook stellen via onderstaand mailadres

Contact
cda@ps-provinciegroningen.nl

Fractievoorzitter: Robert de Wit
R.W.de.Wit@ps-provinciegroningen.nl

RIA HORENGA

vanuit de FRACTIE

NIEUWE BURGERINITIATIEVEN OP HET 'NIEUWE WONEN'.

Steeds vaker nemen burgers het initiatief op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Zo ook in onze gemeente. In het afgelopen jaar kreeg de fractie een 2-tal uitnodigingen om zich bij te laten praten door de initiatiefnemers van een 2-tal projecten die voortvloeien vanuit burgerinitiatieven. Wat zijn de kansen voor het welslagen van deze projecten? Er zijn immers vele 'hobbels' te nemen alvorens een project toestemming krijgt om gerealiseerd te worden.

Gemeentelijke Woonvisie, bestemmingsplannen, wooncontingenten en andere regelgeving kunnen dergelijke plannen redelijk dwarsbomen zodat een mogelijke realisatie jaren op zich kan laten wachten. Of zal er toch nog een 'daadkracht' zijn.

We nemen u mee naar Eenrum en Uithuizermeeden alwaar twee zeer verschillende projecten aan de fractie worden voorgelegd.

EENRUM, 'VAN KWEKERIJ NAAR WOONERF?'

Het is nog midden in de zomer (maandagavond 22 juni) als de (bijna) gehele brede fractie afreist naar Eenrum. De één komt op de fiets, anderen met de auto, de gemeente is immers flink groot geworden. We worden vriendelijk ontvangen in de tuin van 'De Kleine Plantage', gelegen net aan de rand van Eenrum. Aangezien de zon nog volop schijnt nemen we plaats in de tuinstoelen die op anderhalve meter geplaatst zijn. De omgeving is prachtig, zeker als je hier voor de eerste keer komt. In de verte horen we de klanken van wellicht de plaatselijke muziekvereniging die buiten aan het oefenen is. Het doet mij even denken aan de film van Bert Haanstra over de rivaliserende muziekverenigingen uit Giethoorn. Maar dit even terzijde.

"De Kleine Plantage", als je hier voor het eerst komt kijk je 'je ogen uit,' Een prachtig aangelegde tuin met een diversiteit aan bomen, planten en bloemen. Dit alles aangelegd met een strak groen gazon en mooie waterpartijen. Maar ook een kwekerij met kassen en een 'verkoopschuur', dit alles op een terrein van circa 1,2 hectare groot. We zijn nieuwsgierig naar het verhaal achter de plannen wetende dat de gehele fractie vooraf

al enige stukken had ontvangen waarin de plannen voor deze locatie werden uitgelegd.

Als dan uiteindelijk iedereen is voorzien van koffie is het woord aan de eigenaren van "De Kleine Plantage" die namens de 'Stichting Vormen van Wonen' in eerste instantie het woord voeren. De huidige eigenaren hebben vanaf 1986 met veel liefde de tuin en kwekerij gevormd tot wat het vandaag is. Ze noemen het zelf 'een vermaande plek waar veel bezoekers uit binnen- en buitenland een bezoek hebben gebracht'. Maar als de leeftijd een rol begint te spelen gaan ze nadenken over de toekomst.

En zo komt het dat men samen met enkele inwoners uit Wehe den Hoorn, Leens en Kloosterburen het idee hebben opgevat om vanuit het collectief opdrachtgeverschap een gezamenlijk woonproject te realiseren. Een mooi voorbeeld van burgerinitiatieven zoals vaak door de overheden wordt voorgesteld. Meedenken voor een leefbaar Het Hogeland! Het idee kunnen we kort "Van Kwekerij naar Woonerf" samenvatten. Hoe gaat het er dan uit zien? De stichting presenteert het plan dat uitgaat van het omvormen van het huidige terrein naar een woongemeenschap met 13 kavels.

Steeds vaker lezen we dat er geluiden komen van veranderende visies m.b.t. het wonen. Zo ook deze initiatiefnemers die vanwege de maatschappelijke ontwikkelingen graag zo lang mogelijk zelfstandig en het liefst in de eigen omgeving willen blijven wonen. De initiatiefnemers spreken vol enthousiasme over hun plannen. Met een degelijke onderbouwing qua planontwerp, de melding dat 'veel woningen al op voorhand zijn verkocht' en met betrekking tot een financiële onderbouwing lijkt men hierin al een flinke stap in de goede richting te hebben gezet.

Ook andere leden van de stichting nemen het woord en leggen verder uit dat er ook weer gezamenlijke ruimtes komen, een gastenverblijf, een ontmoetingsplek voor bewoners, een wasserij, een opslagplek, een fietsenstalling en een parkeerplaats met elektrische opladers. Het plan lijkt al in detail te zijn uitgewerkt. De woningen (zogenaamde levensloopbestendige woningen) die men wil realiseren zijn 'energieneutraal, aardbevingsbestendig en aardgasvrij'. In het plan krijgt de biodiversiteit veel aandacht. Men streeft naar een aantrekkelijke omgeving voor bijen, vlinders en andere insecten. Om de oorspronkelijke invulling niet te vergeten is er ook in het nieuwe plan ruim aandacht voor een gevarieerde en ecologische beplanting. "De huizen gaan strak op in een groene omgeving".

Maar hoe denkt het dorp er dan over? Het idee dat 'de tuin geheel op de schop gaat' lijkt erg rigouzeus en ik kan mij voorstellen dat er ook inwoners zijn die deze 'groene oase' graag willen behouden. Maar ook aan dit item heeft de stichting reeds het voorwerk gedaan. De omwonenden zijn 'huis-aan-huis' ingelicht en zijn allen, zo blijkt uit het verhaal, zeer enthousiast over de plannen. Men geeft zelf aan dat het kansen biedt voor het dorp Eenrum zodat het sociaal netwerk en voorzieningen kan versterken".

De initiatiefnemers hebben ons een goed onderbouwd plan voorgeschoteld. Het is nieuw en gedurfd. Er komen immers steeds meer vragen en initiatieven vanuit de samenleving voor 'een nieuwe vorm van wonen'. Deze bewoners van Het Hogeland hebben zich ingezet, wellicht onder de noemer; 'niets doen is immers geen optie'.

Als de presentatie erop zit en er vanuit de brede fractie nog enkele vragen gesteld worden is er aansluitend een rondgang door zowel de tuin als ook

de kwekerij. We laten ons bijpraten en trekken niet zichtbare lijnen om een gevoel te krijgen van kavelgrootte en eventuele toekomstige indeling. Het blijft toch een vreemde gedachte.... lopend door een prachtig aangelegde tuin waar, als het aan de initiatiefnemers ligt, 13 woningen komen voor starters, oudere jongeren, jongere ouderen (mooie nieuwe termen), alleenstaanden en senioren! Passen de plannen in de nieuwe Woonvisie, willen de overheden meewerken aan deze nieuwe vormen van wonen en kan het bestemmingsplan worden aangepast?. Er zijn nog veel open einden.

VAN GRAANDROGERIJ, BLOEMBOLLENBEDRIJF NAAR 'MULTI GENERATIE HUIS?'

Op een druilerige avond (9 juli 2020) komt een afvaardiging van de brede fractie naar Uithuizermeeden alwaar een bezoek wordt gebracht aan Kruize Bloembollen. Als ik op de fiets aankom zijn de eerste fractieleden al aanwezig die 'van ver' komen. Vanavond krijgen we een presentatie van een geheel ander project dan in Eenrum maar wel met de overeenkomst dat ook dit project als 'burgerinitiatief' aangemerkt mag worden. Eigenaar Geert Kruize (65) en architect Rik Veldman (De Unie architecten uit Groningen) staan ons al op te wachten in de grote hal. Wat is het verhaal van dit project. Ik neem u even

mee terug in de geschiedenis van het pand om het verhaal compleet te maken.

Uithuizermeeden staat bekend om zijn 'graanhandel'. Immers, midden in het dorp staat één van de drie meelfabrieken van ons land, "De Waddenmolen". Het had maar weinig gescheeld of deze fabriek was ook gesloten, maar gelukkig maalt deze nu weer volop. In 1946 bouwde landbouwbureau M. Wiersum het eerste (hoge) gedeelte van het pand. Het bedrijf breidde zich later steeds verder uit met nog eens twee nieuwe hallen. Het had zich gespecialiseerd in de veredeling van zaazaden en verwerkte de zaden in de schonerij en drogerij. Tevens was het een handelsbedrijf dat veel contacten had in Scandinavië, Engeland en België. In de jaren '80 van de vorige

eeuw kwam er een einde aan het bedrijf en kregen de hallen een nieuwe bestemming als verhuur- en opslagruimte. Verpaupering werd langzamerhand zichtbaar. In 2005 wordt het gebouw door Geert Kruise aangekocht en begint hij er zijn bloembollenkwekerij. 's Winters is het er rustig maar in de zomermaanden is het een drukte van belang als veel scholieren mee-helpen bij het verwerken van de bloembollen (pellen en sorteren). De Meijster bloembollen werden zelfs geëxporteerd naar China.

De ontwikkelingen rondom de Leefbaarheid in het dorp zijn de laatste jaren in een stroomversnelling gekomen. Als inwoners zelf in actie komen om het dorp leefbaar te houden voor de toekomst en leegstaande (winkel) panden worden getransformeerd naar woningen schuift ook Geert zijn ideeën naar voren. Zijn er kansen om zijn industrieel erfgoed te transformeren naar 'meer generatie woningen'? Het idee om verschillende leeftijds- groepen samen te brengen laat hem niet los en hij vraagt architect Rik Veldman naar advies. In eerste instantie krijgt Geert ook de nodige steun van de projectleider 'Dynamiek aan het Lint,' en voormalig architect, Henk Boldewijn. De resultaten krijgen we vanavond gepresenteerd.

Na een introductie van Geert neemt Rik Veldman het woord en laat globale architectonische schetsen zien van het plan. Het geeft een inzicht in de ruimtelijke en functionele kwaliteit van het gebouw en de locatie. In het plan kunnen circa 20 appartementen/lofts (een huis dat feitelijk uit één ruimte bestaat) gerealiseerd die samenkomen in een grote centrale hal met veel daglicht en groen. Grondgebonden appartementen met woon/werk en zorg functie (inclusief tuin), appartementen op de etages met een prachtig uitzicht over de uitgestrekte polders en achter de horizon, de Waddenzee. Gemeenschappelijke ruimtes maken het plan compleet. Er worden vanuit

de fractie kritische vragen gesteld over doelgroepen, kansen en te nemen stappen. "In een regio waarin de krimp voelbaar is liggen nieuwe kansen. Het is een nieuwe samenleving waarin ouderen bij voorkeur willen samenwonen met andere leeftijdsgroepen en waarbij de vraag niet alleen uit het dorp komt maar vanuit de gehele regio. Het samenbrengen van deze generaties bevordert het nabuurschap en voorkomt isolatie en vereenzaming."

De uitgebreide presentatie wordt afgesloten met een rondleiding door het gebouw. In het oude pakhuis ruiken we nog de geur van het graan. Het lijkt ergens wel op een museum. "Als je veel ruimte hebt bewaar je veel", verteld Geert. Dat is inderdaad het geval. Op de hoogste etage nemen enkele fractieleden de kans waar om via een smal en wankel trapje even van het prachtige uitzicht te genieten (ook al is het buiten een trieste bedoeling). In gedachten zien we de zeedijk.

Terug op de begane grond en na een rondleiding rondom het gehele pand, blikken we terug op een mooi initiatief. De plannen worden (zijn) voorgelegd aan de gemeente, de initiatiefnemers van Leefbaar Meij, de omgeving en andere fracties.

Nader onderzoek is gewenst en zal uitgevoerd worden. Een mooi initiatief om een beeldbepalend pand te herontwikkelen, dat bijdraagt aan een leefbaar Hogeland. Wonen in een voormalig pakhuis, naoorlogs industrieel erfgoed, appartementen (lofts), zorg en woon/werk woningen. Dit alles in een groene omgeving. Net als het plan in Eenrum is er ook hier nog een lange weg te gaan en moeten we wachten op de nieuwe gemeentelijke en provinciale visies.

Met dank voor de hartelijke ontvangst en de goed verzorgde presentatie!

Jasper Spijk

Wopke Hoekstra nieuwe CDA-lijsttrekker

12 december 2020

Dames en heren,

Soms stelt het leven je dezelfde vraag twee keer. En na zo'n appèl vanuit de partij vond ik dat ik geen meer keuze had. En in die keuze ben ik, na overleg met mijn vrouw Liselot en mijn gezin, alleen maar bevestigd. En daarmee is het een keuze uit overtuiging. Ik heb veel aan het CDA te danken. En ik heb nog veel meer aan dit geweldige land te danken. Als je dan de vraag wordt gesteld om je daarvoor in te zetten, kan je niets anders dan dat te aanvaarden.

Maar ik heb vooral ja gezegd, omdat ik vind dat het land zich in een fase bevindt waarin je eigenlijk geen nee kan zeggen. De Coronacrisis is groot, raakt iedereen, en wij allemaal ondervinden er dagelijks de gevolgen van. Doordat veel mensen een dierbare hebben verloren. Of vaker in het ziekenhuis zijn geweest dat hun lief is. Doordat ze meer aan huis zijn gebonden dan ooit te voren, vaak ook zonder familie of door vrienden te zien. Doordat mensen, van alle leeftijden, onzeker raken. Over hun toekomst. Over hun baan. Over hun onderneming. Want de schade aan de volksgezondheid, aan onze samenleving en aan onze economie is enorm.

Straks moeten we met elkaar de brokstukken van deze crisis weer aan elkaar lijmen, nieuwe kansen creëren en werken aan nieuwe perspectieven. Dat is de opgave waar we de komende jaren met elkaar voor staan. Ik kan en wil niet weglomen voor die verantwoordelijkheid. En ik wil daar met het CDA richting en leiding aan geven.

Tegen alle CDA'ers zou ik willen zeggen: Laten we de partij weer verenigen. Laten we de eenheid hervinden. Laten we met vastberadenheid, optimisme en zelfvertrouwen aan deze opgave beginnen. Zodat we Nederland weer perspectief kunnen bieden.

LATEN WE DIT SAMEN DOEN.

Ik wil dit samen doen: Samen met Hugo de Jonge, die keihard aan de slag is voor onze volksgezondheid, en voor wiens beslissing ik groot en diep respect heb. Samen met Pieter Omtzigt, de beste parlementariër

CDA

van Nederland, met wie ik graag het nieuw sociaal contract wil uitwerken. Samen met Mona Keijzer, die zich met hart en ziel inzet voor onze ondernemers, samen met Ferd Grapperhaus, Ank Bijleveld, Raymond Knops, Pieter Heerma, Inge van Dijk, Anne Kuik en al die anderen CDA'ers. Op de lijst, in de Kamer, in de provincies, gemeenten en overal in de partij.

Onze opdracht is groot. Maar onze partij heeft in het verleden bewezen dat wij er altijd zijn in moeilijke tijden. Als je zoiets doet, dan doe je dat namens een partij. Maar je doet het uiteindelijk voor het land. Voor ons land. Voor Nederland. Dit land heeft velen van ons, maar zeker ook mij, enorm veel gegeven. En dan ben je het aan jezelf ook verplicht om het beste van jezelf terug te geven. En die belofte geef ik u.

Ook zonder corona staat ons land voor grote uitdagingen. Met het programma en de kandidaten van het CDA gaan wij ons inzetten om Nederland weer perspectief te bieden. Perspectief voor jongeren, die moeten kunnen studeren zonder grote schulden te maken. Perspectief voor onze middenklasse. Miljoenen Nederlanders, hardwerkend, van goede wil, de ruggengraat van onze samenleving, die zich een slag in de rondte werken om het einde van de maand financieel sluitend te maken. En voor wie een eigen huis niet meer automatisch binnen handbereik ligt.

Perspectief voor onze ouderen, die zich zorgen maken over hun eigen situatie, maar vooral om de toekomst van de volgende generatie. En perspectief voor iedereen die zich zorgen maakt over de grote thema's van deze tijd: de cohesie in onze samenleving, integratie, inclusiviteit, klimaat en veiligheid.

Er is veel werk aan de winkel. En laten we niet doen alsof we die problemen in een handomdraai hebben opgelost. Ik vind sowieso dat politici vaak te veel beloven en te weinig leveren.

*Maar ik ga wel alles op alles zetten om die problemen aan te pakken. Daar kunt u op rekenen.
Maar ik kan dit niet alleen. Ik vraag u daarom vandaag om uw hulp, uw steun, en uw vertrouwen.*

Dank u wel.

Wopke Hoekstra

Steun het CDA en word lid!

*Met uw steun kunnen wij onze idealen omzetten in daden.
Wij hopen dat wij op uw steun mogen rekenen!
Stap in en beslis mee!*

Het CDA kan niet zonder leden. Als CDA-lid kunt u kiezen voor e-nieuwsbrieven met actuele informatie afgestemd op uw interesses.

CDA landelijk stuurt u een ledenblad en het CDA Het Hogeland stuurt u het ledenblad "Het Groene Hart" met actueel nieuws uit de regio. Als lid kunt u CDA bijeenkomsten bezoeken, meepraten en invloed uitoefenen op het beleid. Als CDA-lid betaalt u vanzelfsprekend ook contributie voor het lidmaatschap. Verderop in dit magazine leest u meer over de verschillende vormen van lidmaatschap en de contributiegelden.

CDA en ANBI

*ANBI betekent Algemeen Nut Beogende Instelling. Een instelling kan alleen een ANBI zijn, als ze zich voor minstens 90% inzet voor het algemeen nut.
Een gift aan de plaatselijke CDA-afdeling is ook aftrekbaar. De landelijke ANBI-verklaring geldt voor de Vereniging CDA en dus ook voor alle CDA-geledingen die daarbinnen vallen. De plaatselijke CDA-afdeling valt onder de Vereniging CDA, deze giften zijn dus ook aftrekbaar.*

www.cda.nl/partij/doe-mee/word-lid

- Advies voor onderhoud aan asfaltverhardingen
- Uitvoering (kleinschalig) asfaltonderhoud
- Uitvoering slijtlagen en penetratielagen
- Uitvoering vullen van scheuren in asfalt
  - Voor bedrijven en particulieren
  - Lokaal aanwezig en korte lijnen

Voor een vrijblijvend advies of offerte neem contact op met:
 Johannes de Vries mobiel: 06 51864787

www.kwwbedum.nl

Wilt u meer weten over de
 hypotheekmarkt of het eventueel
 omzetten van uw huidige hypotheek?
 Heeft u een huis gekocht en wilt u een
 nieuwe hypotheek afsluiten?

voor een helder advies!

**Poort
& Woltjer**

Makelaardij
 Hypotheken
 Verzekeringen

M.J. Bultenastraat 6, Uithuizen
 Telefoon (0595) 431455
 info@poortenwoltjer.nl
 www.poortenwoltjer.nl

**Meijer
& Drenth**

Makelaardij
 Hypotheken
 Verzekeringen

Stadshaven 3, Appingedam
 Telefoon (0596) 625450
 info@meijerendrenth.nl
 www.meijerendrenth.nl

Het
 eerste
 gesprek is
 kosteloos

VAKGARAGE BREGMAN

Heerestraat 2 9953 PJ Baflo
 Tel: 0595 422514 Mobiel: 06 - 11 38 50 30
 Mail: info@vakgaragebregman.nl

Boneschansker
 elastingen en Administraties

Valge 10, 9965 PG Leens • 0595 – 577254 / 06-219 422 28 • pieter@boneschansker.nl • www.boneschansker.nl

A portrait of Anne Kuik, a woman with long, wavy brown hair, smiling warmly. She is wearing a dark top. The background is a soft-focus outdoor setting with greenery and a fence.

vanuit de

TWEEDE KAMER

Lees hieronder de bijdrage van Tweede Kamerlid Anne Kuik.

Ik neem jullie in het kort even mee in het begrotingsdebat van het ministerie justitie en veiligheid waarbij ik een deel van de woordvoering deed.

Een van mijn hoofdpunten ging over het drugsbeleid. Shady figuren zoeken namelijk naar de mazen in de wet en verdienen over de rug van de gezondheid van jongeren. We zien de opkomst van designerdrugs, de chemische samenstelling wordt iets veranderd, het krijgt een andere naam en alhoewel het vrijwel gelijk is aan het middel dat verboden is onder de opiumwet, is 3-mmc ook wel 'Poes' genoemd legaal. Dat het zo makkelijk en legaal te verkrijgen is doet ook iets met de risicoperceptie van jongeren. Ze kunnen denken, ach het zal wel meevallen met de risico's want het is toch legaal en makkelijk te verkrijgen.

Overigens is dit hetzelfde verhaal als bij Lachgas. Het is laagdrempelig verkrijgbaar, goedkoop en het lijkt onschuldig. Terwijl in werkelijkheid jongeren hun eigen proefkonijnen zijn.

Normstelling is ook voor jongeren cruciaal. Onze taak is om de gezondheid van jongeren te beschermen en om ondermijning aan te pakken. Mijn wenkbrauwen gaan nog steeds omhoog als ik denk aan de uitspraak van de VVD woordvoerder over lachgas.

Zijn reactie bij de NOS was, 'er zijn ook mensen die nootmuskaat snuiven, maar we gaan toch niet alles verbieden?' Het klinkt misschien populair, maar het getuigt van weinig kennis van de actuele problematiek. De nieuwe aanpassing van de Opiumwet moet er voor zorgen dat we sneller nieuwe psychoactieve stoffen op de verboden stoffen lijst zetten.

We geven criminelen nu veel te makkelijk een voorsprong, we moeten sneller op snode zaken kunnen inspelen om het te belemmeren. Ik heb het kabinet gevraagd moet zo snel mogelijk met de wijziging Opiumwet om nieuwe psychoactieve stoffen aan te kunnen verbieden.

Ik geloof daarnaast dat willen de normen effect hebben, het van belang is naar alle spelers in de drugsketen te kijken, ook de gebruikers. Er zijn werkculturen zoals op de Zuid-as die zo verziekt zijn dat mensen snuiven om langer door te werken. Festivals waar een pilletje erbij lijkt te horen. Maar het is niet normaal een pilletje of snuif te nemen, daarmee financier je de criminele wereld, met alle mensenrechtenschendingen en milieuvervuiling die daarbij hoort.

Drugscriminelen spannen beïnvloedbare jongeren voor hun karretje. Een op de tien ondervraagde scholen zegt maandelijks of zelfs meerdere keren per maand signalen te krijgen van 'criminele uitbuiting'.

De toekomst van deze jonkies staat op het spel. Het zorgt voor een verdere tweedeling in de samenleving.

Dat mogen we niet accepteren. Corona is een kans - voor het nieuwe normaal - ook in de festivalscene. Kap met gedogen, afpakken en bezit beboeten.

Anne Kuik (Emmen, 22 januari 1987) is sinds 23 maart 2017 lid van de Tweede Kamer.

Ze is woordvoerder op ontwikkelingssamenwerking, middelbaar beroepsonderwijs (mbo), preventiebeleid, prostitutiebeleid en mensenhandel.

Anne heeft zich wederom kandidaat gesteld voor de komende Tweede Kamerverkiezingen en staat op de concept kandidatenlijst op de 4e plek. De definitieve lijst wordt vastgesteld tijdens het partijcongres op 9 januari 2021.

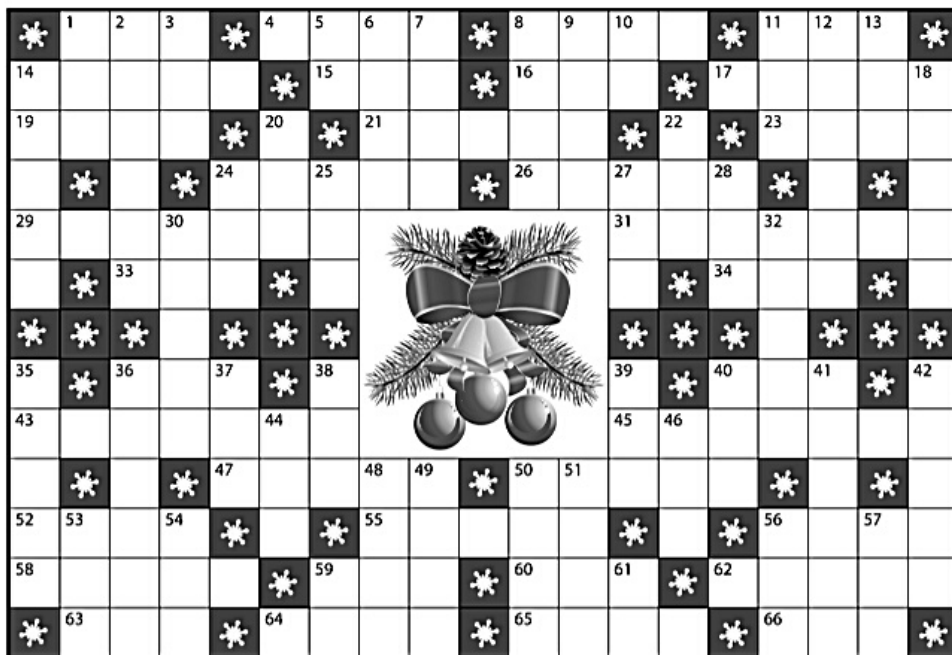

Puzzel

het jaar uit!

Los de Kuiswoordpuzzel op en plaats de letters in de balk onder de puzzel. Daarmee maak je kans op een unieke CDA mok!

Stuur je oplossing voor 10 januari 2021 per mail aan groenehart@cdaethogeland.nl

HORIZONTALAAL

1 spinsel **4** open ruimte **8** wapen **11** grote bij **14** kweken **15** Chinese deegwaar **16** woonschip **17** oogvocht **19** geestdrift **21** groot hert **23** wachthuisje **24** waakzaam **26** Spaanse titel **29** smaldeel **31** sierlijk **33** Turks heer **34** deel v.e. geweer **36** wees gegroet **40** wedstrijdslee **43** rangtelwoord **45** eenstemmig **47** plavuis **50** wondvocht **52** riv. in Italië **55** doopgetuige **56** span **58** scheepsuitruster **59** zelfkant **60** aquariumvis **62** vochtbehoefte **63** grappenmaker **64** in het jaar **65** stroombron **66** varkenshok.

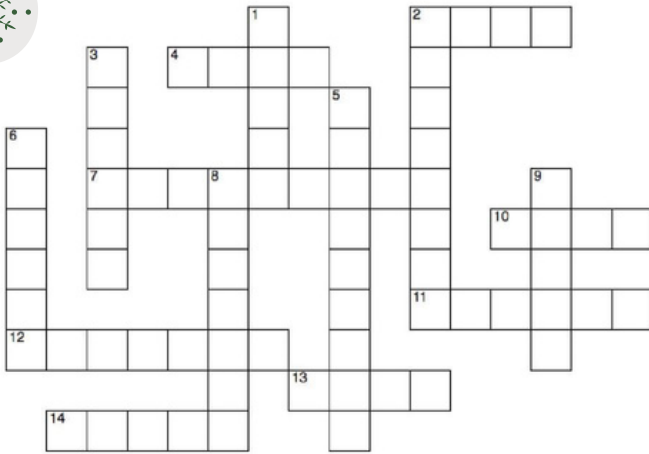
VERTICAAL

1 opstootje **2** staat in Amerika **3** erfelijkheidsdrager **5** in memoriam **6** beest **7** verharde huid **8** ritmische beweging **9** regelmaat **10** maanstand **11** papegaai **12** herrie **13** plaaggeest **14** zuigspen **18** niemendal **20** Engels bier **22** vaartuig **24** gravin van Holland **25** jaartelling **27** keurig **28** opschudding **30** vetplant **32** grasveld **35** deel v.e. viool **36** aantekenboek **37** takje **38** verdwenen **39** voordeel **40** drinkgelegenheid **41** eethuis **42** muggenlarve **44** duinvallei **46** ontkenning **48** pl. in Limburg **49** speelgoed **50** echtgenoot **51** handigheid **53** snelle loop **54** ijzerhoudende grond **56** kledingstuk **57** Europeaan **59** de onbekende **61** personal computer.

Breng letters uit de puzzel over naar de hokjes met het corresponderende nummer.

8	19	43	18	42	27	63	24	64	49	62	7	39
---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----

Kruiswoordpuzzel kerstverhaal

Horizontaal (van links naar rechts)

- 2. oude vrouw in de tempel
- 4. vertrek waar Jezus werd geboren
- 7. vader van Johannes
- 10. zwaar geschenk van een wijze
- 11. oude man die Jezus wilde zien
- 12. zij zongen in de kerstnacht
- 13. stralend hemellichaam
- 14. zoon van God

Verticaal (van boven naar beneden)

- 1. moeder van Jezus
- 2. keizer en maand
- 3. zij kwamen uit het Oosten
- 5. moeder van Johannes
- 6. voederbak
- 8. zij hielden getrouw de wacht
- 9. man van Maria

Oud en nieuw

N	S	E	K	O	N	C	O	J	G	E	A	N	E	H
I	E	S	R	U	E	A	U	A	I	K	F	J	G	A
E	I	N	E	D	K	B	D	N	L	I	T	E	L	P
U	T	E	W	J	E	A	J	U	L	L	E	U	K	J
W	I	L	R	A	T	R	A	A	E	B	L	K	I	E
J	D	L	U	A	S	E	A	R	Z	G	L	G	E	S
A	A	A	U	R	F	T	R	I	E	U	E	O	L	N
A	R	N	V	N	A	O	S	R	G	R	N	L	J	E
R	T	K	G	E	B	Z	D	O	E	E	N	I	I	D
M	I	D	D	E	R	N	A	C	H	T	Z	E	P	N
F	E	E	S	T	D	A	G	D	N	N	S	B	R	E
N	E	P	A	L	S	T	I	U	E	I	E	O	U	I
U	W	J	E	N	G	A	P	M	A	H	C	L	U	R
A	A	R	U	U	F	L	A	W	T	R	I	V	V	
B	U	B	B	E	L	S	D	E	C	E	M	B	E	R

AFSTEKEN	NIEUWJAAR
AFTELLEN	OLIEBOL
BORRELTJE	OUDEJAAR
BUBBELS	OUDEJAARSDAG
CABARET	SAMENZIEN
CHAMPAGNE	STERRETJES
DECEMBER	TERUGBLIK
FEESTDAG	TRADITIES
GEZELLIG	TWAALFUUR
HAPJES	UITSLAPEN
JANUARI	VRIENDEN
KNALLEN	VUURPIJL
MIDDERNACHT	VUURWERK

Oplossing

Onderzoek naar dorpshuizen van de gemeente Het Hogeland

8 oktober 2020

Dit voorjaar deed Sociaal Planbureau Groningen onderzoek naar de dorpshuizen in de gemeente Het Hogeland in opdracht van de nieuwe Rekenkamercommissie Het Hogeland. De Rekenkamer wilde vooral meer zicht krijgen op de verhoudingen tussen de net gefuseerde gemeente en de dorpshuizen. Dit gaf interessante inzichten over de verschillende relaties, wijze van bekostiging, gemeentelijke cofinanciering en vangnetconstructies.

Aan dit onderzoek hebben 24 dorpshuizen, gemeenteraadsleden, (beleids)medewerkers en de bestuurders van de gemeente Het Hogeland meegewerkt via een interview. De onderwerpen betroffen de verhouding tussen de dorpshuizen en de gemeente, dorpshuisfuncties, besteding van middelen en het huidige en toekomstige beleid en de samenwerking met de gemeente.

GROTE VERSCHILLEN IN VERHOUDING TUSSEN DE GEMEENTE EN DE DORPSHUIZEN

De gemeente Het Hogeland heeft een diverse relatie met dorpshuizen is één van de conclusies uit het rapport. Vanuit de historie zijn verschillen ontstaan waardoor de ondersteuning van dorpshuizen niet evenwichtig is. Soms is er alleen contact als dat echt nodig, anderen hebben regulier contact met de dorpencoördinator. De dorpshuizen worden op verschillende wijze bekostigd, waarbij sommige meer en andere minder door de gemeente worden ondersteund. Hiervan is de gemeente zich goed bewust. Gelijktrekking van de verhouding tussen dorpshuis en gemeente vormt daarom een cruciaal onderdeel van het harmoniseringsproces van het dorpshuizenbeleid in 2021.

GROTE DIVERSITEIT DORPSHUIZEN

De diversiteit onder dorpshuizen in de gemeente Het Hogeland is groot. Het wat meer klassieke dorpshuis verhuurt ruimten. Er zijn daarnaast meerdere dorpshuizen die naast het verhuren van ruimten nieuwe, passende activiteiten bedenken om inkomsten te verwerven. En tot slot zijn er dorpshuizen die vanuit hun functie als netwerkhuis een apotheek en baliefunctie inrichten en een uitgebreide

terrasfunctie met horeca runnen. Dorpshuisbesturen vinden het vooral erg belangrijk dat de gemeente het belang van de dorpshuizen voor dorpen erkent en ook in de toekomst blijft erkennen.

HISTORISCH GEGROEIDE BIJDAGEN IN DE EXPLOITATIE

Er zijn binnen de gemeente verschillen in soorten en hoogte van subsidies, gemeentelijke cofinanciering en vangnetconstructies. Deze zijn historisch gegroeid. Dit zorgt voor een door geïnterviewden benoemde onduidelijkheid en een rechtmatigheidsvraagstuk. Dorpshuizen genereren, naast de gemeentelijke subsidies, eigen inkomsten. De voornaamste kosten zitten voor dorpshuizen in energie en onderhoud. Binnen de exploitatie is duurzaamheid voor de meeste dorpshuizen een belangrijk aandachtspunt. De coronacrisis heeft grote gevolgen voor alle dorpshuizen. De richtlijnen van het RIVM maken het erg lastig om als organisatie goed te blijven functioneren.

ONDERZOEK: BOUWSTENEN VOOR NIEUW BELEID

Volgens de Rekenkamercommissie moet er een helder beleid komen. Om dorpshuizen goed te ondersteunen is het noodzakelijk dat er helderheid bestaat over het doel dat de gemeente nastreeft bij de ondersteuning van dorpshuizen. Het onderzoek sloot heel goed aan bij het traject waarmee de gemeente Het Hogeland onlangs is gestart: het harmoniseren van het dorpshuizenbeleid in 2021. Omdat beide trajecten zowel in onderwerp als tijd gelijk oplopen, is besloten om samen af te stemmen. En heeft het onderzoek daarmee ook aanbevelingen kunnen doen voor het nieuw te vormen beleid.

Bron:

Sociaal Planbureau Groningen
onderdeel van CMO STAMM
Laan Corpus den Hoorn 100-2
9728 JR GRONINGEN
www.sociaalplanbureau Groningen.nl

DE AANBEVELINGEN UIT HET RAPPORT:

1. Vraag het college om geharmoniseerd, integraal dorpshuizenbeleid en stel als raad duidelijke doelen op in het dorpshuizenbeleid. Ga in op het benodigde voorzieningenniveau wat betreft dorpshuizen. Onderdeel van het beleidskader vormt de beleidskeuze met betrekking tot onderhoudskosten en een 'zachte harmonisering'. Betrek daarin de alternatieven van afstoting versus eigen beheer. Baseer ook de subsidie voor dorpshuizen op een eenduidige grondslag;
2. Definieer als raad welke informatie over het geharmoniseerde dorpshuizenbeleid gewenst wordt;
3. Neem als raad een besluit over het in voldoende mate beschikbaar stellen van realistische middelen om onderhoud en vervanging van dorpshuizen op lange termijn te kunnen waarborgen. Voorkom de problematiek van achterstallig onderhoud door andere overwegingen op korte termijn te laten prevaleren;
4. Volg of het college koersvastheid houdt bij het maken van keuzes om het eigendom van dorpshuizen af te stoten, zodat dorpshuizen weten waar ze aan toe zijn en verwachtingen gemanaged worden;
5. Stuur op afstemming in de hoogte en soorten van subsidies, gemeentelijke cofinanciering of een calamiteitenfonds binnen de nieuwe subsidieverordening die de gemeente bezig is op te stellen en neem een specifieke regeling t.a.v. dorpshuizen hierin mee. Of laat een aparte subsidieverordening dorpshuizen opnemen. Vraag het college zorg te dragen voor eenduidige beheervormen en financiering;
6. Neem als raad een besluit over het onderhoud van dorpshuizen. Maak hierin als raad een heldere keuze. Vraag het college om afspraken met betrekking tot onderhoud van dorpshuizen te rationaliseren.

7. Vraag het college een koers in te zetten om de ondersteuning aan dorpshuizen te versterken en te professionaliseren waarbij de rollen, taken en verantwoordelijkheden binnen de ambtelijke organisatie duidelijker worden belegd.

Het nieuwe dorpshuizenbeleid zal begin volgend jaar in de raad worden besproken.

Uit de archieven

NIEUWS VANUIT DE HISTORISCHE COMMISSIE

Het zal u niet zijn ontgaan dat er binnen de CDA afdeling het Hogeland een tweetal leden zijn die de geschiedenis van onze afdeling en haar voorlopers (Bedum, de Marne, Eemsum en Winsum) een warm hart toedragen. Tijdens de laatst gehouden nieuwjaarsreceptie 2019-2020 in het schathoes van de borg Verhildersum hebben ze als historische commissie van zich laten horen. In het tweede deel van deze receptie hebben de heren een kleine presentatie verzorgd. Deze presentatie gaf in grote stappen een overzicht van het ontstaan van de landelijke CDA partij organisatie. Ook waren er wat historische pamfletten en raambiljetten te zien.

De commissie heeft het plan opgevat om alle nog bestaande geschriften en of documenten van de oude afdelingen onder te brengen in "een CDA het Hogeland archief". Dit allemaal om het uiteindelijk geordend en toegankelijk te maken voor leden en andere belangstellenden.

Er zijn inmiddels een flink aantal dozen met stukken bij ons afgegeven. Met name de (oude) afdeling Winsum heeft het nodige materiaal aangereikt. De commissie heeft het sterke vermoeden dat er ook bij de andere oude afdelingen nog meer archief te

vinden moet zijn. Wij roepen dan ook alle oud afdelingsbestuurders op om nog eens goed na te gaan of er nog archief materiaal is. Wellicht zijn er ook nog oud raadsleden en of wethouders die in hun persoonlijk archief materiaal hebben wat ze beschikbaar willen stellen voor het CDA het Hogeland archief?

Ook leeft er bij de commissie het idee om boeken en of tijdschriften die iets vertellen over onze partij en of partijleden te gaan verzamelen. Op deze manier zou er een kleine bibliotheek kunnen ontstaan waar leden op hun beurt weer gebruik van kunnen maken.

Ondertussen is de commissie op zoek gegaan naar een ruimte waar dit (nog op te richten) archief zouden kunnen onderbrengen. Tijdens de eerder genoemde nieuwjaarsreceptie kreeg de commissie van de voorzitter van Verhildersum de suggestie dat hij wellicht een ruimte beschikbaar zou hebben. Om te zien of dit uitvoerbaar was moest natuurlijk met het bestuur worden overlegd. Helaas bleek na een gesprek dat deze suggestie niet uitvoerbaar bleek.

De commissie heeft vervolgens contact gezocht met een ambtenaar van de gemeente het Hogeland, en

deze man ons plan voorgelegd. Heel snel kwamen er gesprekken op gang tussen de gemeente en de commissie. Dit alles met als gevolg dat wij als commissie sinds 11 november 2020 ons materiaal hebben kunnen onderbrengen in een deel van het gemeente archief in het gemeentehuis van Bedum. Een prachtige locatie met aangrenzend een klein kantoor waar de commissie zijn werk kan doen. Kortom wij zijn erg blij met dit onderkomen voor het CDA het Hogeland archief, en zijn de gemeente natuurlijk dankbaar voor dit gebaar.

Nu deze prachtige ruimte beschikbaar is..., komt u maar met uw archief stukken. Natuurlijk is een telefoontje genoeg, wij komen het graag ophalen. De redactie van het Groene hart heeft ons de ruimte gegeven om u met regelmaat op de hoogte te houden van onze vorderingen. Dit zal herkenbaar worden onder het kopje "uit het archief".

Marienus Beukema.
Jan van de Wal

BRON: TOUKOMST.NL HAL BERLAGEHUIS USQUERT

BRON: WWW.APBBEDUM.NL EEN FOTO UIT ONGEVEER 1970. ©ALKO VAN DER LAAN; HISTORISCHE VERENIGING BEDUM

Verkiezingen in

Op woensdag 18 november waren in onze buurgemeenten de herindelingsverkiezingen voor de nieuwe gemeente Eemsdelta.

Lees hieronder de bijdrage van campagneleider Marnick Joustra.

Drie gemeenten komen samen tot een nieuwe gemeente, namelijk Eemsdelta. Het CDA was in elk van de drie voormalige gemeenten vertegenwoordigd in de coalitie. Op de algemene ledenvergadering is de kieslijst vastgesteld en werd Pier Prins uit Loppersum beoogd wethouder en tevens lijsttrekker van het CDA Eemsdelta. Dit was het begin van een intensieve campagne die daarna volgde. Wegens de Coronamaatregelen was een fysieke campagne niet mogelijk. Onze grootste focus werd de sociale media en daarnaast maakten wij gebruik van krantenartikelen en radio uitzendingen. Aan het begin van de campagne stelden wij vast dat de top 10 kandidaten van de kieslijst de meest actieve rol hadden. Marnick Joustra werd aangesteld als campagneleider.

Elke week werd er een bijeenkomst gehouden met de top 10 kandidaten om de koers te bepalen. Wij deelden daar de werkbezoeken in en iedere kandidaat had een eigen thema die het dicht bij haar/hem stond. Aan de hand van de thema's bepaalden wij ook wie naar welke organisatie ging. Het was wel wennen om campagne te voeren in een jaar als 2020 met de steeds veranderende Coronamaatregelen. Elke week pasten wij onze activiteiten aan en we bleven nadenken over hoe we mensen het beste konden bereiken zonder te mogen flyeren en zonder de straat op te kunnen. Uiteindelijk zijn er mooie filmpjes opgenomen van alle kandidaten en is er veel gebruik gemaakt van de website, Facebook, Twitter en Instagram. Hier kwamen veel reacties op die daarna tot verdere gesprekken heeft geleid. Bijzonder waardevolle gesprekken bij mensen thuis of telefonische afspraken met mensen die vragen hadden over actuele gebeurtenissen binnen onze nieuwe gemeente.

foto: M. Drent RTV Noord

Naast ons campagneteam hebben wij enorm veel hulp gekregen van het CDJA Groningen, de Provinciale Statenfractie Groningen, Kamerleden, fracties van onze buurgemeenten en het landelijk campagnebureau. Hier zijn wij enorm dankbaar voor. Het is fijn om te zien dat het CDA zo begaan is met elkaar en iedereen te hulp schiet waar dat kan.

Samen kijken wij terug op een intensieve, vernieuwende en sterke campagne. Woensdagavond 18 november werden de stemmen geteld. Lokaal Belang Eemsdelta werd de grote winnaar. Het CDA behaalde 3 zetels. Vrijdag werden de voorkeurstemmen bekend. Hierdoor schoof Marnick Joustra vanuit plek 5 naar plek 2. Meteen hierna volgden de coalitieonderhandelingen en werd Anno Wietze Hiemstra (oud burgemeester van Appingedam) aangesteld als informateur.

Het advies was om een brede coalitie te vormen met Lokaal Belang Eemsdelta, ChristenUnie, VVD en het CDA. Hierdoor mag het CDA een wethouder leveren. Pier Prins zal de wethouder gaan worden vanuit het CDA. De verkozen raadsleden zijn Marnick Joustra, Bert Raangs en Aagtje Elderman. Bert Raangs zal gaan fungeren als fractievoorzitter. Hiernaast zijn Allart Veentjer en Tonnie Postma gekozen als fractie assistent.

De fractie

Kor Berghuis

Fractievoorzitter

Gaswinning
Financiën
Havens
Gemeentelijk vastgoed
Milieu en circulaire economie
Lid Auditcommissielid
AB GR Vuilverwerkings- bedrijf
Noord Groningen

06 23800405
kor.berghuis@raadhethogeland.nl

Harma Dost

Vice-fractievoorzitter / secretaris

Dienstverlening en Communicatie
Kunst en Cultuur
Erfgoed
Recreatie en Toerisme
Economische Zaken *
Sport
Participatiewet

06 24332401
harma.dost@raadhethogeland.nl

Henk Koopmans

Fractielid / penningmeester

Ruimtelijke Ordening
Omgevingswet
Personeel en organisatie
Facilitair en ICT
WMO*
Zorg en Welzijn*
Volksgezondheid*

06 53921692
henk.koopmanseraadhethogeland.nl

Rudmer Veenwijk

Fractielid

Verkeer en Vervoer
Landbouw,
Visserij en Natuur
Beheer en onderhoud
Integrale samenwerking

06 21860365
rudmer.veenwijk@raadhethogeland.nl

Jan van de Wal

Fractielid

Onderwijs
Jeugdzorg en Jeugdbeleid
WMO*
Zorg en Welzijn*
Volksgezondheid*
Publiek vervoer

06 36364565
jan.vandewal@raadhethogeland.nl

Jakob de Vries

Fractielid

Handhaving
Vergunningverlening en toezicht
Ruimtelijke Ordening *
Omgevingswet*
Economische Zaken*
Wonen en Volkshuisvesting

06 11277633
jakob.devries@raadhethogeland.nl

Bestuur

Harrie Sienot

Voorzitter
06-15 11 18 83

Gera Douma

Secretaris
Kastanjelaan 7,
Uithuizermeeden
0595-412069
secretariaat@cdahethogeland.nl

Harm Jan Schipper

Penningmeester

Bert Helmholt

Roel Meijer

Henk Kuizenga

Durk Miedema

Wethouder

Kristel Rutgers

088 - 345 88 88
kristel.rutgers@hethogeland.nl

Portefeuille

Onderwijs
Jeugdzorg Jeugdbeleid
Klimaatbeleid en energietransitie
Gaswinningsdossier (gezamenlijke
portefeuille)

Provinciale Staten

Jesper Bergsma

06-18 56 22 01
j.bergsma@ps-provinciegroningen.nl

Portefeuille

Landbouw en visserij
Natuur en landschap
Ruimtelijke ordening
Milieu en water
Leefbaarheid en wonen
Jongerenparticipatie

COLOFON

Nummer 104, December 2020

“Het Groene Hart” is een uitgave van de CDA afdeling Het Hogeland en verschijnt 2x per jaar.

Redactie:

Harrie Sienot
Henk Koopmans
Marienus Beukema
Harma Dost

Eindredactie en vormgeving:

Harma Dost

Druk:

DePrint, Winsum

Adverteerders:

Boneschansker
Hoveniersbedrijf Kruiuzenga
Hijkema woninginrichting
KWW Bedum
Poort en Woltjer
Bus Totaal
Marenland
De Print

Contact

Fractie : info@cдахethogeland.nl

Bestuur : secretariaat@cдахethogeland.nl

Redactie : groenehart@cдахethogeland.nl

We willen u graag op de hoogte houden van al het nieuws en activiteiten.
Geef daarom snel uw email adres aan ons door info@cдахethogeland.nl

CDA

CDA Het Hogeland

Wenst u een
heel goed en
bovenal
gezond 2021

DEPRINT

Aandacht krijg je door het te geven

DEPRINT

Aandacht krijg je door het te geven